

**Deset procent nebude, navýšení směnnosti o pět tisíc nebude,
akciovky nemají jisté vůbec nic.
Jsme však bohatší o důležitá poučení. A máme šanci jich využít**

K výsledku odborových jednání s vládou se je třeba postavit realisticky a čelem. Tady je několik poznámek:

1. Současná situace nabízela velmi slibné možnosti, jak si v nemocnicích polepšit: je nás nedostatek, personální krizi si nedovolí nikdo popírat; ekonomika roste a rostou platy/mzdy ve všech sektorech.
2. Všichni víme, že ani původně slíbených 10 % by krizi neřešilo. Fakt, že se vládě podařilo utéct i od oněch 10 % a že se jí povedlo upřít nám i následný slib navýšení směnnosti o pět tisíc, je pro ni velké vítězství.
3. Vládní vítězství však nespočívá jen v tom, že na nás vláda ušetřila. Spočívá především v tom, že si ministr zdravotnictví ověřil, že v nemocnicích není síla, která by se mu dokázala postavit, dupnout si.
4. Silou, která by mohla vládu k něčemu donutit, nejsou odbory. Pro ně bylo jediným myslitelným „nátlakem“ vyjednávání u stolu – a nekonečná vyjednávání ministra skutečně nebolí. Proto to celé dopadlo takto:
5. Výsledek vyjednávání odborů s vládou nezaručuje zhora nic akciovkám. Směnnost ve státních nechává na managementech, které se nepředají. Sedmiprocentní zvýšení platů pro rok 2019 ve státních si srovnáme s tím, že obecně mají v Česku růst mzdy o osm procent. To do nemocnic nový personál přiláká jen těžko.
6. Odbory se nikdy ani nepokusily mobilizovat nemocnice. Odbory se o to nepokusily dokonce ani během své „stávkové pohotovosti“, kterou vyhlásily v srpnu a která měla vést podle odborů k vypovídání přesčasů, pokud zkrachují jednání o 10 procentech. (Jak to dopadlo? Jednání o 10 procentech zkrachovala... a odborová výhrůžka se ukázala jako planá, prázdná.)
7. Vůle opravdu bojovat však v nemocnicích mimo odbory neožila. Není těžké pochopit, že ministr si nyní o zdravotnicích myslí zhruba toto: „Dokážou si stěžovat, ale nakonec to vše nechají na odborových jednáních. A celou krizi oddřou, jak politici a managementy potřebují.“

Jak dál: šance pořád máme

8. S hubeným výsledkem na státní úrovni teď nic neuděláme. Můžeme si však nyní zkusit vylepšení vymoci na „svých“ managementech. Aby se nám to mohlo podařit, nesmíme u sebe v nemocnicích opakovat tutéž chybu, kterou udělaly na státní úrovni odbory: nesmíme sázet na pouhá vyjednávání.
9. U vyjednávání totiž můžeme být silné jen natolik, nakolik jsme silné ve svých na odděleních, sálech, ambulancích. Managementy neslyší a nebudou slyšet na argumenty, výpočty, silná slova. Slyší na jediné: na to, nakolik dokážeme v provozu odmítat praktiky, jimiž se vedení nemocnic snaží personální krizi „překonat“ (k oněm praktikám patří nadměrné přesčasy, porušování našich náplní práce, kompetencí a předpisů, přeplácení externích „výpomocí“, šikana...). Tomu všemu je třeba začít říkat „NE“. Učme se to.
10. Jedině když začneme odmítat „řešit“ krizi podle receptu managementů (tedy na náš úkor a na úkor pacientů), donutíme je, aby krizi konečně začaly řešit opravdu: adekvátním finančním ohodnocením, které stabilizuje současný personál a přiláká další.
11. Je docela možné, že na takový boj zdola nebude v rámci kolektivních vyjednávání v leckterých nemocnicích čas (jednání odborů s vládou se táhla tak dlouho, že nám moc času nenechala). Ještě realističtější obava však je, že nám leckde budou scházet především zkušenosti, síla, sehranost, odvaha. Po dlouhých letech naší pasivity, našich iluzí, že se nás zastane někdo jiný než my samy (médiá, politici, veřejnost, odborové vyjednačkové), po náložích arogance a agresivity ze strany managementů je to víc než reálná obava. Ale není nutné všesť hlavu – je na místě začít se ozývat bez ohledu na to, kdy a jak skončí letošní kolektivní vyjednávání. Je nutné začít sbírat kolektivní odvahu a zkušenosti, organizovat se zdola.
12. Jen tak si můžeme polepšit na svých konkrétních pracovištích (a to je možné bez ohledu na kolektivní vyjednávání). A jen tak se můžeme dát dohromady, abychom spolu směřovaly k opravdovým cílům – ke státním tabulkám pro všechny nemocnice. A k lepším pracovním podmínkám. A k sebevědomí a profesní hrdosti.

**Po výsledku jednání odborů s vládou máme v rukou velmi důležité a velmi čerstvé ponaučení.
A taky máme šanci postavit se ke krizi zdravotnictví jinak než doted?
Sebevědoměji, aktivněji, organizovaněji.**